

УДК: 657.3:334.7

**Лакас Вероніка Владиславівна, магістр із спеціальності «Облік і оподаткування», ДВНЗ «Ужгородський національний університет»;
Науковий керівник: Даньків Йосип Якимович, к.е.н., професор кафедри обліку і аудиту ДВНЗ «Ужгородський національний університет».**

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНСАЛТИНГУ У ФОРМУВАННІ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БАЗИ ДЛЯ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ ПІДПРИЄМСТВА

За результатами досліджень сформовані висновки і рекомендації стосовно удосконалення організаційно-методичних аспектів, щодо формування інформаційної бази для управління грошовими потоками підприємства та удосконалення аналізу грошових потоків на підприємствах швейної промисловості. Отримані результати можуть бути використані студентами економічних факультетів, науковцями, підприємствами різних форм власності при здійсненні консалтингу грошових потоків підприємства та прийнятті стратегічних управлінських рішень.

Ключові слова: грошові потоки, консалтинг, фінансова звітність, інформаційна база, організаційна діагностика.

Постановка проблеми. Створення безперервного циклічного руху грошових коштів – одна з важливих умов для успішного функціонування підприємства. Непрості реалії

сьогодення не можуть не впливати на роботу підприємства, адже вони тісно пов'язані з динамікою циклів, інвестиційної, операційної та фінансової діяльності. Грошовий потік підприємства – це сукупність усіх надходжень і видатків підприємства, що обслуговують фінансово-господарську діяльність, і піддаються впливу часу, ліквідності, ризику і простору.

Основними завданнями, що виникають в процесі виробництва є: збалансованість, фінансова рівновага, раціональне використання ресурсів, оптимізація витрат. Для того, щоб вирішити цю проблему, потрібно провести ряд досліджень факторів, що мають вплив на грошові потоки суб'єктів господарювання. Контроль за грошовими потоками підприємства, розробка методики обліку, аналіз – умови, котрі потрібні для вирішення даного ряду завдань.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивченням практичних та теоретичних аспектів обліково-аналітичного забезпечення управління грошовими потоками займалися такі автори як: Кулаковська Л.П., Грабова Н.М., Марочкіна А.М., Бутинець Ф.Ф., Піч Ю.В., та інші. Дане питання було досліджено у вітчизняних наукових дослідженнях, а саме в таких публікаціях таких авторів як: Морозова Д.А., Заремба Є.М., Хроленко О.І., та багато інших. Висвітленням, аналізом та вирішенням проблем обліково-аналітичного забезпечення системи управління грошовими потоками підприємства займалися такі вітчизняні та зарубіжні вчені як: Волощук Л.О., Білуха М.Т., Бутинець Ф.Ф., Голова С.Ф., Сопко В.В., Велш Г.А., Нідлз Б., Шорт Д.Г., та інші.

Бондаренко Н.М., Соколенко В.А., Таран В.В., Лігоненко Л.О. зосередили свою увагу на вивченні засад управлінського консалтингу в теперішніх реаліях господарювання.

Не дивлячись на те, що висвітленням даного питання займалися зарубіжні та вітчизняні науковці, воно залишається актуальним і потребує грамотного консультування фахівці, котрі можуть задовільнити різні виникаючі фінансові питання.

Формулювання цілей статті. Аналіз управлінського консалтингу у процесі дослідження грошових потоків для покращення роботи управління підприємством. Дослідити обліково-аналітичне забезпечення консалтингу формування інформаційної бази для ефективного управління грошовими потоками підприємств.

Виклад основного матеріалу дослідження. У нинішніх реаліях інформацією, що формується в бухгалтерському обліку, можуть користуватись як в межах, так і за межами підприємства. В результаті об'єднання бізнесу виникає необхідність в гармонійному поєднанні та узгодженні підходів створення звітних даних.

Формування фінансової звітності на основі інформаційної бази організації можемо називати сучасним бухгалтерським обліком.

Головною умовою підвищення діяльності підприємства є безперервний рух грошових коштів. «Фінансове здоров'я» підприємства залежить від правильно організованого

грошового потоку. Раціональне управління грошовими потоками сприяє економічному розвитку, налагодженню інвестиційного клімату та покращенням прибутку.

Грошовий потік підприємства - це сукупність усіх надходжень і видатків підприємства, що обслуговують фінансово-господарську діяльність, і піддаються впливу часу, ліквідності, ризику і простору. До них можна відносити всі грошові потоки, що забезпечують діяльність підприємства. Грошові потоки діляться на: вхідні та вихідні. В економічній літературі грошові потоки поділяють за різними ознаками, які наведені нижче в таблиці 1.1.

Управління грошовими потоками – це сукупність методів та принципів для реалізації управлінських рішень, що тісно пов'язані з розподілом, створенням та використанням коштів і організацією їх обігу, що спрямовані на забезпечення фінансової рівноваги підприємства та його розвитку.

Інституційними, просторовими, структурними аспектами відображений процес становлення ринкових відносин в Україні.

Структурний розвиток ринкових відносин пов'язаний із виникненням нових видів підприємницької діяльності. Управлінське консультування, як один із видів, має шалений розвиток в Україні.

Таблиця 1.

Класифікація грошових потоків підприємства

Класифікаційні характеристики грошових потоків підприємства	Види грошових потоків підприємства
1. Масштаб обслуговування господарського процесу	<ul style="list-style-type: none"> - грошовий потік по підприємству в цілому; - грошовий потік по окремим структурним підрозділам - грошовий потік по окремим господарським операціям
2. За видами господарської діяльності	<ul style="list-style-type: none"> - грошовий потік від операційної діяльності; - грошовий потік від інвестиційної діяльності; - грошовий потік від фінансової діяльності
3. За напрямками руху грошових коштів	<ul style="list-style-type: none"> - позитивний грошовий потік; - негативний грошовий потік
4. За варіативністю спрямування руху грошових коштів	<ul style="list-style-type: none"> - стандартний грошовий потік - нестандартний грошовий потік
5. За методом обчислення об'єму грошового потоку	<ul style="list-style-type: none"> - валовий грошовий потік; - чистий грошовий потік
6. За характером грошового потоку стосовно підприємства	<ul style="list-style-type: none"> - внутрішній грошовий потік; - зовнішній грошовий потік
7. За рівнем достатності об'єму	<ul style="list-style-type: none"> - надлишковий грошовий потік; - дефіцитний грошовий потік

грошового потоку	
8. За рівнем збалансованості об'єму взаємопов'язаних грошових потоків	<ul style="list-style-type: none"> - збалансований грошовий потік; - незбалансований грошовий потік

[*складено автором]

Навчання керівників та фахівців, аналіз клієнтської бази, освоєння інновацій, вирішення проблем, що виникають в управлінській діяльності – завдання управлінського консалтингу. Все це є частиною фінансового консалтингу. Фінансовий консалтинг – види послуг, які спрямовані на створення ефективної системи управління підприємством. Основні напрямки здійснення фінансового консалтингу подані на рис. 1.

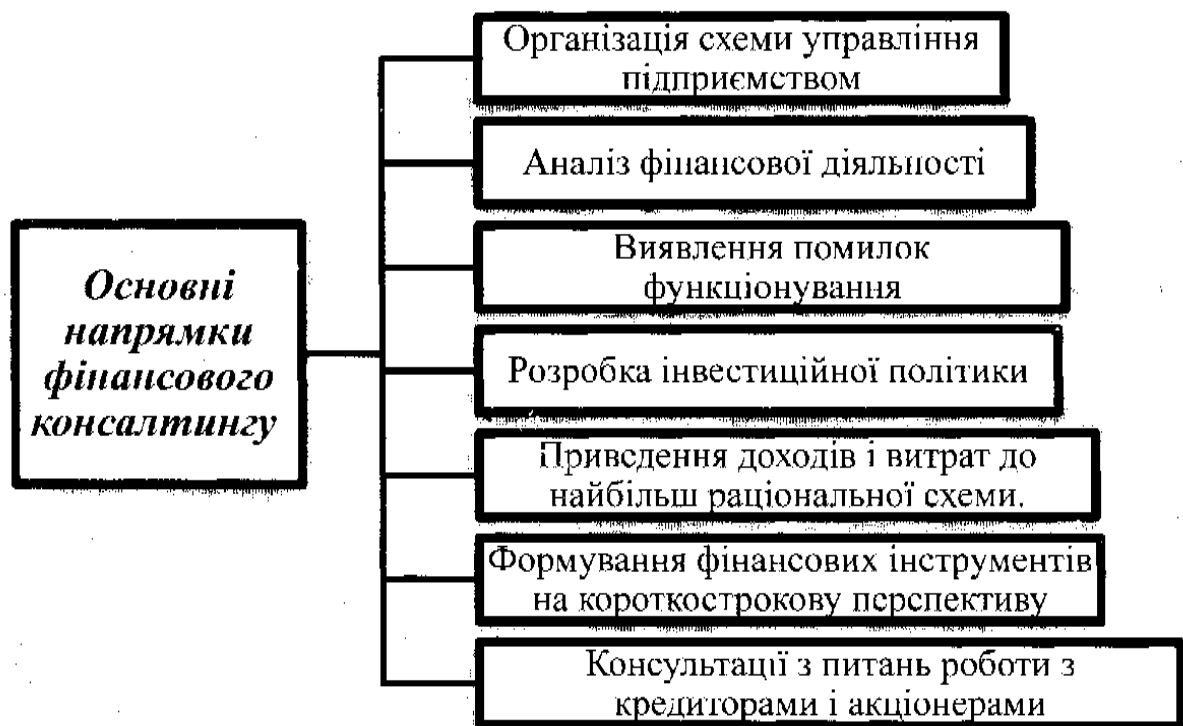

Рис. 1. Основні напрями фінансового консалтингу

Управлінське консультування грошових потоків підприємства здійснюється за допомогою організаційної діагностики.

Організаційна діагностика — це сукупність методів за допомогою яких консультант збирає інформацію про стан організації (індивідуальні та групові інтерв'ю, спостереження за діяльністю підприємства зсередини, вивчення та аналіз документів та історії організації). Результатом діагностики є звіт, який містить структуроване викладення отриманої інформації з переліком виявлених проблем.

Проведення організаційної діагностики стану та генерування підприємством грошових потоків дасть можливість відстежити за рахунок яких операцій відбувається надходження або витрачання грошових коштів на підприємстві від основних видів діяльності та чистий рух коштів по підприємству.

Обліково-аналітичну інформацію, яка формується в бухгалтерському обліку підприємства використовують різні користувачі, як у внутрішньому так і в зовнішньому середовищі.

Бухгалтерський облік підприємства є основною інформаційною системою, яка призначена для формування фінансової звітності. Фінансова звітність підприємства, зокрема Звіт про рух грошових коштів, сприяє поглибленню аналізу фінансового стану підприємства та відображенню здатності підприємства керувати своїми грошовими потоками, тому слугує як основне джерело фінансової інформації при здійсненні управлінського консультування.

В залежності від джерел отримання інформації, її поділяють на внутрішню та зовнішню.

Зовнішня інформація необхідна для прийняття управлінських рішень є прогнозною, і в свою чергу поділяється на ринкову та законодавчу (рис. 1.2.).

До джерел зовнішньої інформації входять:

- нормативно правові акти з питань обліку та оподаткування, тощо;
- матеріали та дані інформаційних агентств (прогнози, рейтинги);
інформаційні дані партнерів та клієнтів [17, с. 233].
- Внутрішньогосподарська інформація підприємства включає дані про:
  - 1) обсяг виробництва і реалізації продукції за асортиментом;
  - 2) ціни на товари;
  - 3) рентабельність виробництва за окремими видами товарної продукції, та загалом по підприємству;

Рис. 2. Поділ зовнішньої інформації

[*складено автором на основі джерела 18]

- 4) витрати на виробництво продукції;
- 5) структуру собівартості продукції за постійними та змінними витратами;
- 6) інформаційний прогноз, стосовно грошових потоків на майбутнє.

Поділ внутрішньогосподарської інформації підприємства, та її характеристика подані на рис. 3.

Прийняття управлінських рішень залежить від рівня інформаційного забезпечення, вміння проводити аналіз отриманих даних та синтезувати на їх основі можливі варіанти.

Одним з напрямків підвищення інформаційного забезпечення на підприємстві є використання сучасних інформаційних технологій при управлінському консультуванні, оскільки якість поточної інформації є визначальним фактором при проведенні консалтингу та прийнятті важливих стратегічних рішень.

Рис. 3. Внутрішні джерела інформації

[складено автором на основі джерела 17]

Висновки та перспективи подальших досліджень. Як в теорії, так і в практиці грошові активи є складною категорією, без якої не можливе існування бізнесу в сучасних умовах. Так як в нинішній економічній ситуації, яка зараз присутня в Україні, сучасний бізнес не можливий без постійних капіталовкладень. Під час даного дослідження було опрацьовано теоретичні основи грошових потоків, що дало можливість виділити основні етапи управління ними. Для забезпечення ефективного управління грошовими коштами, на підприємстві необхідно подбати про розробку політики управління, створення ефективних інформаційних систем для управлінських потреб, забезпечити здійснення аналізу, планування та контролю за використанням грошових коштів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Багацька К.В. , Говорушко Т.А., Шеремет О.О. Фінансовий аналіз: підручник, Київ НУХТ. 2014. 320 с.
2. Бланк І. А. Управління фінансовою стабільністю підприємства. Ніка-Центр, Сльга, 2003. - 496с.
3. Бланк І. Управление активами. Ника-Центр. Серія «Бібліотека фінансового менеджера». 2000. Вип. 6. С. 720.
4. Бонарев В. В. Теоретичні основи аналізу грошових потоків підприємства. Серія «Облік і фінанси». 2010. Вип. 7. Ч. 25. С. 115-121.
5. Бондаренко Н. М., Таран В. В. Організація обліку і контролю грошових коштів. Серія «Бухгалтерський облік, аналіз і аудит». 2017. Вип. 17. С. 229-234.
6. Бріхгем Є. Основи фінансового менеджменту: підручник, Київ: 1997. 1000с.

7. Бруханський Р. Ф. Облікова інформація у забезпеченні прийняття ефективних управлінських рішень стратегічного характеру. Серія «Інноваційна економіка». 2012. Вип. 8. С. 267-270.
8. Бутинець Ф. Ф., Давидюк Т. В., Малюга Н.М., Чижевська Л. В. Бухгалтерський управлінський облік: навч. посібник / за ред. Ф.Ф. Бутиця. Житомир: ПП «Рута», 2005. 480 с.
9. Ван Хорн Дж. К. Основи управління фінансами. Серія «Фінанси і статистика»: Пер. з англ./ за ред. Я. В. Соколова. 1999. - 800 С.
10. Голов С. Ф. Управлінський облік : підручник. Київ, 2009. 704 С.
11. Господарський кодекс: Закон України від 16.01.2003р. № 436-ІУ / Верховна Рада України. ПКБ: (дата звернення 20.09.2019).
12. Гуцаленко Л. В., Коцупатрий М. М., Марчук У. О. Внутрішньогосподарський контроль: навч. посібник. К.: «Центр учбової літератури», 2014. 496 С.
13. Герасимов А.А., Костенко Т. Д., Підгора Є. О., Рижиков В. С., Панков В. А., Ровенська В. В. Економічний аналіз и діагностика стану сучасного підприємства: навч. посібник. Київ. 2007. 400 с.
14. Загородна О., Серединська В. Оперативне управління грошовими потоками підприємства. Серія «Економічний аналіз». 2012. Вип. 10. Ч. 4. С. 100-104.
15. Загородній А. Г., Партин Г.О. Бухгалтерський облік: основи теорії та практики: навч. посібник. Київ: Товариство «Знання», 2004. - 377 с.
16. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій затверджена наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. № 291. ДЖБ: Мр://2акоп4.гасіа.§оу.іа (дата звернення 21.08.2020).
17. Кошельок Г. В. Інформаційне забезпечення аналізу грошових потоків підприємства. Вісник соціально-економічних досліджень. Серія «Економічні науки». 2019. - Вип. 3 Ч. 54. С. 232-239.
18. Лігоненко Л.О., Ковальчук Г.В. Управління грошовими коштами торговельного підприємства: навчальний посібник. Київ, 2008. 156 С.